NĂM THỨ SÁU SỐ 847 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年十一月十七日 — NGÀY THỨ TƯ 14 DÉCEMBRE 1932

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH PHIÊN. — Ai muốn quảng-cáo việc riêng xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
35 173, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ: số 61
Giây thép mới: số 22
Giây thép: TIENGDAN — Huế

> Thờ vua, trước làm việc mà sau mới ăn.
>
> (Khổng-tử)

HAI CHỮ THẬN TRỌNG

敬慎

Thận trọng! thận trọng! cái tên nó tốt lắm sao! vì nó tỏ ra thái độ hành vi của những kẻ anh hùng hào kiệt. thấy rộng lo xa, cẩn cẩn vẻ mực để làm nên công to nghiệp lớn, khác hẳn với phần đông bọn tiểu nhân tầm thường khinh suất kia.

Phàm việc đời, dầu là việc nhỏ mà khinh thảo cũng đến hỏng việc, huống là công việc có quan hệ đến quốc gia mà bảo không thận trọng sao được! thận trọng là phải lắm chớ.

Tuy vậy, thận trọng cũng tùy người, tùy thời và tùy việc, chớ không phải lúc nào, việc nào, hay là người nào cũng cứ chân chơ lây lất, hoặc là tài hèn sức kém, không thì thiết được việc gì mà mượn 2 chữ thận trọng để lót miệng đâu.

Hai chữ thận trọng, chúng ta thường được nghe luôn: Xưởng máy có bộ máy hư, mời thợ máy tới sửa, nếu gặp tay thầy thuốc máy như ông Sephenson (1) thì buổi mai xem xét, buổi chiều thấy máy đã chạy rầm rầm xu trục đâu vào đấy cả. Thế mà dụng tay khác không thạo nghề máy, khéo sát thí nghiệm hết ngày mà không biết sửa cách thế nào cho máy chạy, nhưng họ cũng phó rằng phải thận trọng!

Nhà có người đau, mời thầy thuốc đến, nếu nhà gặp tay Hoa-đà Biển-thước thì sau khi bắt mạch xem bệnh đã có bài thuốc chữa ngay. Rủi gặp nhà dung y, không tường mạch lạc, không rõ bệnh tình, sợ công kiêng lạnh, muốn công mà không có thành phương, muốn bổ mà không có định kiến, thậm thà thậm thụt, đợi cho đến thầy luận ra thuốc thì có khi người bệnh đã thác ngay, không còn bệnh cho thầy chữa nữa. Nhưng họ cũng rao lên rằng phải thận trọng!

Việc máy việc thuốc có thế, quốc gia chánh trị cũng vậy. Đức Khổng-tử nói: «Không lo gì không có ngôi, lo cái gì mà đứng trên các ngôi ấy» (不患無位患所以立); lại nói: «Lúc bình thường thì nói không ai biết mình, như có kẻ biết mình thì mình lấy cái gì mà ứng» (不患人之不己知患不知人也); Thuở nay những kẻ anh hùng hào kiệt có lòng lo nước thương đời, chính lo chỗ «đứng ngôi có ứng phó với sự biết». Đối với cuộc đời, quốc gia nên hư thế nào, dân sinh lợi bệnh thế nào, gặp thời đắc dụng thì qui mô sắp đặt thế nào, ngẫm trước xem sau, trông người ngẫm mình, thành toàn chưa nổi trong lòng; đến thì có đã nào tay thì sâm giáp giáo rạo, phá thành đập lũy, ai trông thấy cũng kính phục là thả đoạn phi thường, quang minh lỗi lạc; mà những sự hành vi chính là dự định trong lúc bình thời, nào có phải không thận trọng?

Xin dẫn cái gương vĩ-nhân đông tây:

1 — Ông Turgot là một danh nhân nước Pháp hồi thế kỷ 18; ông tư bình minh tín sự tấn hóa mà nhiệt tâm mưu cách, nhiệt lự lưu tâm về vấn đề dân sinh, có làm bản sách «Luận về các cuộc tiến hóa của nhân trí» (Tableau sur les progrès de l'esprit humain), có bài «Chính-trị kinh-tế và xã-hội kinh-tế» (Economie politique et sociale) chủ trì cái chủ nghĩa trừ tệ áp chế của các qui phái mà bình vực cho dân nghèo. Lúc được lệnh Vua Lộ-y 16 triệu vào làm tướng, ông có viết cho nhà vua một bức thơ, trong có nói:

«Tôi thấy trước rằng tôi sẽ cô-độc trong khi chống lại các đều hà lạm dủ cách, và những người có lợi trong các đều hà lạm ấy; tôi còn chống lại những cái thành kiến ngăn trở cho việc cải cách. Một phần đông ở triều và những người muốn xin ơn riêng sẽ sợ tôi và ghét tôi, vì tôi sẽ bày tỏ cho nhà Vua biết rằng nhà Vua không nên lấy của cải của quốc dân mà làm giàu riêng cho ai hết, dầu là người yêu của nhà Vua cũng vậy. Tôi sẽ hy sinh cho dân chúng; nhưng cái dân chúng này người ta dễ lừa phỉnh lắm. Có lẽ vì các việc tôi sẽ làm để bình vực cho dân chúng, mà tôi sẽ bị dân chúng oán thù, hoặc sẽ bị vu cáo làm cho đến nỗi nhà Vua phải mất lòng tin cậy cũng không biết chừng. Nhưng cái địa vị tể-tướng nầy, trước tôi không mong đến dầu sau có mất, tôi vẫn không tiếc...»

Khẳng khái thay bức thư ông Turgot trong lúc mới nhận chức làm tướng! Quả nhiên sau ra làm như lời hứa trước, cho đến mất ngôi, mà chủ nghĩa vẫn kiên trì trước sau như một.

2 — Ông Lâm-khẳng (Lincoln) Tổng-thống thứ nhì của nước Mỹ, thế vị cho Hoa-thịnh-đốn, là con nhà nghèo, làm thợ rừng, làm thủy thủ, đến 18 tuổi mới tự học, 30 tuổi làm hội viên, 50 tuổi được cử làm Tổng-thống. Ông ta bình sinh chủ trương chủ nghĩa phóng nô. Khi lên làm Tổng-thống ông truyền bố ngay cái lệnh phóng nô, làm cho phái nghịch ghen ghét gây ra trận giặc Nam-Bắc Mỹ đánh nhau trải 5 năm trời mà ông ta vẫn kiên trì cho đạt được mục đích, dầu tỉ sự ấy đến hy sinh tánh mạng cũng không đổi cái sơ tâm (lúc bấy giờ mỗi ngày ông nhận được thơ hăm dọa sát vô số, nhưng ông cười, không lấy làm đều, sau ông bị thích khách).

Xem chuyện ông Turgot, Lincoln thì đủ thấy định-kiến và can-đảm của người anh hùng khác người là đường nào! Nhưng đó là chuyện Âu Mỹ. Nay xin dẫn chuyện phương Đông mà phần đông người mình đều biết:

3 — Hàn-tín là một anh học trò nghèo đời Tây Hán lấy nghề câu cá làm sinh nhai, kế đó làm một chức nhỏ trong quân lính, bị tội gần xử-trảm, nhờ người ta cứu. San Tiêu-Hà tiến lên Vua Cao-tổ. Vua trọng dụng làm Đại-tướng. Chính lúc mới bước chưn ra dân nhận cờ trống ấn, thì ông ta truyền bố công cuộc định thi hành sau nầy. Trong một bài đối đáng đàm (千里之堤潰於蟻穴) cuối thế Tần Sỉ thế nào, công việc dụng binh hành chánh thế nào, chỉ vạch rõ ràng, khu đêm một hay đến khi cầm đến tướng ấn thì đều tiêu truyền kịch định Tam tận, cho đến diệt Hạng-vũ, nhà Tần Cái-hạ mà dựng thành cơ nghiệp nhà Hán, nhất nhất y như lời nói đã truyền bố trước. Hàn-sinh anh hùng khác thường là đường nào!

4. — Khổng-minh đời Thục Hán cầy trong cái Nam-dương đem sở ngâm thi, gần như không biết đều cơ đến việc thiên hạ. Sau khi Vua Bị hai ba lần tới cầu, ông ta hứa ra giúp việc. Lúc chưa ra khỏi lều tranh đã nói rõ công việc mình làm sau nầy: Nếu là hòa Ngô đánh Ngụy, nếu là chiếm châu Kinh châu Ích. Trong lúc bấy giờ Vua Lưu-Bị không có một tấc đất chen chân mà ở trong cái lều cỏ đất Long-trung, cái cuộc «chưn vạc chia ba» 鼎足三分 đã định trước như chỉ trên bàn tay vậy. Học thức và thành toàn của ông Khổng-Minh, sẩn sàng là đường nào!

Trông mấy cái gương Đông Tây vĩ nhân kể trên, chúng ta thấy rằng đã là người anh hào có định kiến định thủ, thì trong lúc còn ẩn mình, không thấy cái gì lạ khác với người thường, mà đến ra làm việc đời thì sớm mai ra đời, buổi chiều đã trông thấy công việc rỡ ràng, những đều dự định và sắp đặt đâu vào đó, có cái gì là không thận trọng, mà nào có phải như kẻ chưa học cầm dao đã vội đi cắt áo gấm mượn cái tiếng thận trọng để dối đời dối đời?

Ở xứ ta nổ lớp trẻ học, có nhiều người tự lúc bước chưn vào quan trường cho đến ngày về hưu, trên 20 mấy năm trời, chúng ta chỉ nghe tiếng «thận trọng» mà không thấy làm ra việc gì. Thì là cái hư cần chả cầu học để đánh; không ngờ trong đám thanh niên mới ngày nay cũng có những người mượn tiếng «thận trọng» để lừa gạt.

Trên đời, biết bao chuyện gì mượn chữ «thận trọng» mà khiến cho người đời mắng thầm hắt!

X. T. T.

(1) Sephenson là một người thợ máy anh có tiếng đã sáng tạo ra máy xe lửa.

Việc Thế-giới

TRUNG HOA

Chính phủ dời lại Nam-kinh

Thượng-hải, 30 novembre. — Chính phủ Trung-hoa phát biểu một tờ tuyên bố để dời thủ đô lại Nam-kinh, vì trong khi Trung Nhật xung đột tại Thượng-hải, thì Thủ đô phải tạm dời qua Lạc-dương. Tờ tuyên bố nầy nói rằng sở dĩ dời thủ đô trở lại Nam-kinh là vì ở đó sự giao thông tiện lợi hơn.

VẤN ĐỀ TRUNG-NHẬT

.....trước hội Quốc liên

Genève 2 décem (R. D.). — Hội đồng 19 nước hiệp ngày 1er décembre để xét vấn đề Trung-Nhật. Trước khi hội đồng công khai, người ta đã quyết định dời tới ba thì mới nhóm. Đoạn Chủ tịch Hymans có đọc trước Hội đồng bức thơ của Nhan-khánh-Huệ đại biểu Tàu xin hội Quốc-liên giải quyết cho gấp.

Đại biểu Nhật Matsouka có bàn nghị với chủ tịch trong nửa giờ đồng hồ.

Phòng bí thơ có bố cáo lời tuyên ngôn của đại biểu Nhật dài 12 trương, bác các đều cáo của Cố-duy-Quân giữa hội đồng ngày 21 novembre.

Genève, 5 décembre. — Sớm mai nay đại biểu Nhật có đến thăm Mac-Donald và Norman Davis. Câu chuyện của ba người nầy toàn nói về cách giải quyết vấn đề Trung Nhật. Chiều nay đại biểu Nhật sẽ gặp Paul Boncour.

Thượng-hải, 6 décembre. — Trong lúc họp ngày 4 décembre, ủy ban ngoại giao của Chánh phủ Nam-kinh đã tuyên bố rõ sẽ thuận theo các đều quyết nghị của hội Quốc liên về vấn đề Trung Nhật, nếu đều quyết nghị ấy là do một chánh sách giải hòa Trung hoa thuận trọng tiếp thương thuyết với Nhật nếu đều ước Convenant, đều ước Ba-lê, và hiệp ước 9 nước được giữ nguyên và nếu các cường quốc có can thiệp nhứt là Nga và Mỹ được có người thay mặt.

PHÁP

Bọn vát đỡ bãi công

Le Hâvre, 3 decembre — Vì có dự định đến 5 decembre thì giảm tiền công nhựt của bọn vát đỡ ở bến tàu, nên bọn nầy đã đình công.

(Xem qua trang 4 cột 4)

CHUYỆN ĐỜI

Thánh Cam-địa với y-phục và ái-tình

Ăn để sống chớ không phải sống để ăn. Đó là nói về vấn đề «ăn». Còn nói về vấn đề «mặc», vấn đề «thương», có khi nó cùng phải như vậy mới đúng lẽ. Tôi xin trích ít lời của thánh Cam địa về hai vấn đề sau nầy:

Áo quần của người Âu thường làm hại cho sức khỏe, người Âu trọng cái «mốt» mà không thiết tới sự ép buộc của vệ sinh. Người ta đã quên hẳn lý do của quần áo mà lấy nó làm cái dấu hiệu để phân biệt tôn giáo, xứ sở, chủng tộc và chức nghiệp. Thật ra thì người buổi xưa biếng nhác, rồi một ngày nọ, họ không thể chống lại với sự lạnh. Từ ngày đó mới có áo quần. Nhưng Tạo vật đã ban cho ta một cơ quan hộ vệ rất tuyệt diệu, là lớp da của ta. Nếu chúng ta không bị thói quen làm cho mờ mắt, thì thân thể ta không khi nào đẹp và mạnh khỏe bằng lúc ở lỏa lồ.

Bận áo quần còn chưa đủ, người ta lại còn mang đồ trang sức nữa, thật là điên!

Thánh Cam địa lại cũng bác sự mang giày. Thánh chỉ chân mang dép (sandale) mà thôi, và còn nói chỉ mang dép khi đi trên gai, hoặc chỗ đất quá lạnh, hay quá nóng, bằng không, cứ để chưn trần là tốt.

Đối với thánh Cam địa, cái chìa khóa sức khỏe là sự trinh tiết. Mỗi khi làm việc dâm dục tức là dảm bớt căn lực của mình. Chỉ có những người ở trinh là mạnh. Chúng ta thường vì một sự vui sướng một thì mà phí cả cái kho sinh lực chất chứa trong người. Chính các cái thú vui của tình dục đã làm cho chúng mau già.

Có người bẻ, nói nếu đàn ông và đàn bà cứ ở trinh hết thì nhân loại phải đến ngày mạt nhựt.

Đối với người nói như vậy thánh Cam địa trả lời: «Chúng ta nào có phải là thần thánh gì mà phải nhọc lòng lo cho tương lai của nhân loại? Đấng đã dựng ra thế gian chắc sẽ có cách bảo tồn cho nhân loại; bổn phận của mỗi người chúng ta là lo phần chúng ta, chớ không phải đi dòm coi thử người khác có tuân theo cái luật trinh tiết (Brahmacharya) không».

Thánh Cam địa không phải muốn giảy sự trinh tiết hoàn toàn, sự trinh tiết thành giảy là tương đối. Mỗi người đều có trừ một ít sinh lực, thì phải biết tiện tằng, mà đừng xài cái năng lực ấy quá độ.

Nếu sức mạnh của người đàn ông và đàn bà không được tốt, thì đừng nên giao cấu. Người nào có những con cái yếu đuối tật bệnh, thì phải cho rằng sự ấy là một đều phạt của Chúa Trời.

Bổn phận của người chồng và người vợ, trong khi người vợ đã phối thai, là phải ở riêng nhau cho đến khi nào đứa con đẻ ra đã lớn và mạnh. Vì là người có vợ chồng cũng không được phạm đều luật trinh tiết, chỉ khi nào muốn sinh đồng chân truyền kế giống nòi mới giao cấu thôi.

Cô nghĩa đặc thân là tốt nhất. Và nếu lấy vợ lấy chồng thì không nên trước 25 hoặc 30 tuổi. Đối với người nhỏ tuổi quá không đủ sức mà xét đến cái tốt đẹp, không thể đương nổi trách nhiệm và nhọc sự khó nhọc của một gia đình.

Thánh thể rằng trước khi thành lấy vợ rất sớm, và khi thành có vợ thì thành công của một người con trai.

Nhưng thánh nói: «Sau hai chục năm vui thú dục tình mà ngày nay tôi còn mạnh khỏe, nếu trong hai chục năm ấy tôi biết giữ trinh tiết thì cái kết quả ngày nay sẽ được trăm lần mỹ mãn hơn. Tôi chắc rằng nếu tôi được giữ trọn trinh tiết mặt đời, thì sự hăng hái và mạnh bạo của tôi sẽ tăng gấp nghìn lần, và tôi có thể dùng để làm việc cho nước tôi và sửa đổi tôi cho nên hoàn toàn».

Trong các phương pháp giữ chữ trinh thánh có bảy: «Mỗi khi nghe lòng dục nổi lên thì bảy ra xối nước là tôi mình để làm tắt cái ngọn lửa dục. Vẫn biết đó là một sự rất khó, rất gay lắm; nhưng ta ở trên đời là để chống lại các đều khó khăn, để thắng các đều cám dỗ».

Đó là ý kiến của thánh Cam địa, mà chắc nếu đức chúa Giê-du cho những đạy như vậy là cùng. Lời thánh giảy tuy có qui khác thường là vì ta ở có thể bắt chước được đến gì thì bắt chước đó. Đừng riêng đối với bà con ở «đi bước nầy ở xứ mỹ bước thì gặp cho ở mấy người nhỏ phương mà phải mất sau, thì trông bọn đưa tăng chúng ta trong thời «kinh-tế» nầy nên bắt chước đó mà chước lấm nước lắm».

Lê Quý

Chân tướng của HỘI NGHỊ SÚC QUÂN

Sau trận Âu-châu đại chiến, các nước trên thế giới thấy rõ cái thảm họa «người chết của hao» trong cuộc chiến tranh, nên cùng nhau trù cách duy trì cuộc hòa bình; vì vậy mà hội Quốc liên mới ra đời. Lâu nay vấn đề ngoại giao trên sân khấu quốc tế, gần như không có sự gì quan hệ hơn Hội nghị súc quân (vấn đề Trung-Nhật chưng nằm trong phạm vi ấy?), mà cũng không có sự gì đáng buồn cười hơn hội nghị súc quân. Vì chỉ thấy chửa hoài mà không thấy đẻ ra đứa con nào.

Một tờ báo Tàu có bài bàn đến lịch sử và sự khốn nạn của nó dưới nầy:

Trước nói tình hình các nước vào hội, tuy đồng nằm chung một giường mà ai có chim bao của nấy: nước Nhật là nước hải quân, đối với hạm đội Thái-bình-dương của Mỹ có vẽ xung đột nên phản đối kiến nghị của Tổng thống Hoover; nước Nga đương chú toàn lực đặng phát triển công nghệ kinh tế bề trong, thì đối với liệt cường lại đứng thái độ thỏa hợp cho giảm bớt cái sức áp bức bề ngoài, nên một lần tham gia vào Hội súc quân thì chủ trương đồng dẫng, giảm súc làm nguyên tắc... ngoài ra bác nào cũng có miếng mồm riêng của nấy cả.

Trên là tự a phương diện lợi hại của các nước mà nói. Đến nếu sự quân sự dự toán thì nước nào mỗi năm số ấy cũng chiếm trên nửa phần trong toàn bộ dự toán. Xem số mục dưới nầy (số nầy không làm bằng cứ mà trắc lượng quân lự, vì vật liệu và trình độ sinh hoạt mỗi nước mỗi khác, song cũng thấy sự quan trọng):

Mỹ	17.500.000.000
Nga	14.400.000.000
Pháp	11.600.000.000
Anh	18.100.000.000
Ý	6.200.000.000
Nhật	5.900.000.000

Xem số dự toán trên, thì thấy tài chánh của các nước dùng về phương diện quân sự là thế nào, mà ngầm ngầm chứng cho cái lẽ «không sao súc quân được». Vậy mà lần đại hội nầy có cái kết quả tương đương là vì lẽ gì? Chính vì mấy nguyên nhân nầy:

1) Do sự hiệp định của 2 nước Anh-Pháp lượng giải nhau. Anh Pháp đã tin nhau, và xác định gắng sức súc quân để duy trì địa vị quốc liên. Mỹ với Anh đã có cái lịch sử đồng điệu ngày trước, nên Hoover kiến nghị cũng chiết trung theo như Anh Pháp đã chủ trương. Anh Pháp ý hướng thế nào thì Nhật bản cũng dựa theo. Nga, Đức, Ý hiệp ý nhau đã lâu, mà Đức Ý tỏ thái độ thân thiện với Anh nên bỏ ngay cái quyền dân phiếu.

2 Lời kiến nghị của Hoover, các nước không chịu thể nạp, nên nước Pháp mới xin đại biểu Tiệp-khắc đề nghị cách «chiết trung giảm súc» trong có mấy đều như cấm tàn-bay ném bom mà khoách trương quốc tế, dân dụng hàng không; lục quân thì hạn chế dùng súng lớn và xe thiết giáp, cấm dùng thuốc độc hóa học, và số dự toán quân bị nước nào cũng hạn chế đã đúng về việc quốc phòng. Các yếu điểm của đại biểu Tiệp-khắc đề nghị trên, toàn theo như tinh thần của đề án nước Pháp, nghĩa là theo điều thứ 8; thiệt hành cuộc công an mà súc giảm quân bị. Không có ý gì là hơn là cấm chỉ và hạn chế những quân khí có tánh chất sử dụng về sự công chiến.

Song lẽ, thực tế không ăn thua gì, vì miệng súng lớn nhỏ, và tàu bay dùng đồ nhiều ít, đều do người làm, nên các tờ báo Anh thường nói: Trước năm 1914 quốc tế đã cấm dùng độc khí, mà trận đại chiến mới mở đầu thì họ dùng ngay! Đại biểu Pháp cũng nói: Đã là quân khí, lấy giới hạn gì mà phân biệt cái nầy là đồ phòng thủ, cái kia là đồ công phạt? Đại biểu Ý lại phát biểu một câu rất có thú: Nước Ý vẫn cần súc quân, lại là nước ký tên trong điều ước súc quân. Song xin nói thiệt: nếu không có cách giảm súc chân chính thì chúng ta cứ tự do hành động, không để cho nhân dân vì cái danh hiệu tốt đẹp kia cám dỗ mà quên cả cái trách nhiệm quốc phòng nữa! Ngoài ra, thái độ Đức và Nga thì không nói mà cũng đã rõ.

Nói tóm lại, Hội nghị súc quân lần nầy các nước nhân mối lợi hại xung đột, không có thể bỏ hẳn chính sách căn bản quốc gia mà thực hành; Quốc tế cũng không có quyền lực mà cưỡng chế buộc phải thực hành, nên vấn đề súc quân chỉ là dân mộng tưởng mà thôi. Bởi vậy, nên chính giữa lúc hội nghị, ở Luân đôn có truyền ra một tin tức vắn nói nước Ý-đại-lợi đương lén một chế tạo quân hạm, Ba-lan đương đóng sáng cho Tô-nga... đó là trong tuồng Hội súc quân gần đây. Đến như quốc gia bản thân, cũng sự quan hệ với nước ngoài cho lắm đều khuấy nạo không tưa chỗ nông hồ nào cho vấn đề súc quân có mấy đường chưn mà nông thực hiện được. Súc quân cũng như những những «những sự, rồng lên và rồi nó rơi trên cây kiểu ngay gian đây rồi! Hồng Hồng tác cổ đồng! Xét ra thì chẳng có chi là không vì lợi hại quân cả mà truyền! Ai mua đã giữ người cả bán, cả lẫy lợi!

Khách quan

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC
解血毒 P. D. Đ. 范九恬 藥房

TRƯỜNG GIA-LONG

LỚP GIẠY ĐI THI TỨ-TÀI
(Học-phí vừa phải)

Có nhà cho lưu học-sinh ăn ở 11$00 một tháng

Người đứng quản-lý vừa là chủ nhà lại là chủ đầu-bếp nên các thực-phẩm được hơn ngoài.

Ăn uống toàn thức ngon lành và đủ ăn

(Ai muốn hỏi tin tức gì thêm, mời lại phố Julien Blanc số 25 -:- HANOI)

SÁCH CẦN

Khoa thuốc trẻ-con và sách thuốc đàn-bà « kinh-nghiệm » bằng chữ Quốc-Ngữ

Do các cụ làng Nguyên-xá-Nhân, Lương-hữu Ký và Lê-trúc-Kiên công soạn mấy năm nay.

Trẻ con như măng non mới nhọc, da thịt còn mềm, mỗi khi trở trội, trời gió, ăn cơm dọc bu nông chung mỗi mỗi làm cho sinh cảm, sinh ốm . . .

Đàn bà phần nhiều hay sầu hay nghĩ, lại phải gánh một trách nhiệm rất nặng là việc nuôi con, sinh con, những khi trái ý, thất-thường rất dễ sinh ra đau-yếu, bởi vậy trung các bệnh, bệnh trẻ-con mà bệnh đàn-bà chiếm một số nhiều.

KHOA THUỐC TRẺ CON *mới giả theo sự kinh-nghiệm bao nhiêu năm, bổ-ích trên ba chục bộ cách mà soạn ra, có bàn về các bộ phận trong mình người, có sự-vựng cái nghĩa cái tên bệnh và những tiếng dùng riêng về ngành làm thuốc, đặt mỗi bệnh trước nói những người, con nói cần bệnh mà cách chữa, ý nghĩa cực kỳ rõ ràng rạt vô vọt.*

SÁCH THUỐC ĐÀN-BÀ *cũng vậy, tác giả theo sự kinh - nghiệm mà học của mình mà soạn ra, bàn lọc rất kỹ về bệnh đàn bà, thuốc đàn bà, lại phụ thêm các điều thường thức về cách vệ sinh, của đàn-bà. Hai cuốn sách này thật là cách quý giá những người làm thuốc cần đọc cho rộng kiến thức của mình, mà người không làm thuốc lại càng nên đọc, phòng khi nhà có người ốm, khỏi bị bọn « lang-y » làm hại. Sách đã Kinh-nghiệm mà in thật cẩn thận. Khoa Thuốc Trẻ-con hai cuốn trọn bộ, mỗi cuốn 0$60. Sách thuốc Đàn-Bà hai cuốn trọn bộ mỗi cuốn 0$60. Mua buôn (sỉ) mua lẻ thì có mandat chỉ đã cho nhà xuất-bản như sau*

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN DƯỢC-PHÒNG
26, Phố Hàng Bông Đệm Hanoi

Trung - kỳ nhân - dân đại biểu viện

Kỳ Hội - đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN

Ngày 5 Septembre 1932

(Buổi sáng)

(Tiếp theo)

Ông Laurent. — Qua sang năm thời ngân sách hàng tỉnh sẽ chịu tiền phí mua thuốc và mỗi tỉnh sẽ tự biết số thuốc cần dùng trong tỉnh là bao nhiêu.

Nếu các tỉnh có cần dùng thuốc thời cứ mua lại ở sở Bào chế ở Tourane, vì sở này tổng quát mua thuốc ở bên tây. Đó cũng là một cách tiết kiệm.

Ông Việc - trưởng. — Tôi xin Quan chánh phòng nhi trình với quan Khâm về khoản cấp thuốc cho dân nghèo không được đủ, và xin thông tư cho các sở y chánh các tỉnh biết mà cấp đủ cho dân nghèo đến xin.

Ông Laurent. — Việc này là sở y chính Trung-kỳ biết rõ.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Tôi muốn mời quan Thủ-hiến sở Y chánh Trung kỳ đến bàn về vấn đề ấy.

Ông Laurent. — Việc mời quan Thủ-hiến Y chánh thì để trình Quan Khâm chứ tôi không có quyền ấy.

Ông Nguyễn-thành-Hưng — Sao lại có dự trù một số bạc 5.400$ để giúp cho hội Ích-thiện.

Ông Laurent. — Hội ấy hiện lập ở Thừa thiên là có ý để giúp đỡ những trẻ con tây lai vô thừa nhận.

Ông Phạm văn-Quảng. — Thế thì số tiền 5 400$ nói trên đó là do thành phố tỉnh Thừa-thiên chịu lấy mới phải.

Ông Laurent. — Hội ấy đến bảo dưỡng những con tây lai vô thừa nhận cả xứ Trung kỳ chớ không riêng chi một tỉnh Thừa thiên.

Ông Phạm văn Quảng — Sở canh nông có đã lâu, mà công việc cần sở canh nông chưa thấy kết quả, ở các tỉnh phần nhiều là trồng lúa, mà giống lúa từ xưa đến nay vẫn bé, ngân sách chi về sở canh nông mỗi năm một số tiền khá to, mà nhà nông không được hưởng một chút gì gọi là lợi ích.

Ông Laurent. — Những sở ấy làm việc thí nghiệm và tìm phương sách để chấn hưng việc trồng lúa.

Ông Phạm văn Quảng. — Tôi vẫn biết rằng sở canh nông có làm các sở thí nghiệm, nhưng đã có kết quả gì chưa? Chính các nhà đồn điền tây cũng phàn nàn rằng sự thí nghiệm của sở canh nông không có hiệu quả gì.

Ông Laurent. — Tôi không nói quyết được vì việc canh nông không phải sở trường của tôi. Để có sở Đông pháp tác mà cục.

Ông Nguyễn thành Hưng. — Tôi nhớ rằng các Hội đồng đã có xin giảm sở canh nông Đông pháp.

(Còn nữa)

AMIS-RÉUNIS
Achat-Commission-Vente

HIỆP-HỮU

Mua bán và lãnh việc. Các thứ hàng hóa bổn quốc và ngoại quốc. Đủ các thứ đồ phụ tùng về máy móc. Hàng tốt giá rẻ chở chuyên mau và kỹ.

Phòng việc 41, Rue Colonel Grimaud, à Saigon

QUAN-HẢI TÙNG-THƯ

Hán-Việt từ-điển đã in đã bộ. Trong tháng Décembre còn bán theo giá đặc - biệt 5$50 (ở xa thêm 0$50 cước).

Thế-Giới-Sử . . . . . 1$20 (Còn chừng 100 quyển của, mua kẻo hết).

Đông-chu Liệt-quốc, mới ra quyển II, giá . . . . . 1$00

Quốc-văn cụ-thể (nghiên cứu về văn chương và văn pháp của Việt-văn, Hán-văn, và Hán Việt hợp dụng thể) Giá . . . . . 0$80

LUẬN - ĐÀM

Việc học
ở các trường nhà-quê

Việc giáo học ở thôn quê, nay đã thành một vấn đề cần thiết mà nhiều người bàn đến. Vậy lược đăng một ít để rộng đường dư luận.

* * *

Bài ký thuật « Một giờ bàn chuyện Đức Bảo-Đại » của ông Nghị-trưởng Nguyễn-Trác, đăng báo T. D. số 529 ngày 12-10-32, phần đông giáo sư lấy làm bất mãn, nên một người giáo sư đã có bài trả lời đăng T. D. số 541 ra ngày 19-11-32.

Tôi không có ý chỉ trích ông Nghị trưởng, mà cũng chẳng làm trạng sư biện hộ cho các giáo sư thanh niên. Tôi chỉ xin bàn góp một đôi lời về cái vấn đề quan hệ mà người ta đương tranh luận.

Tại sao mà việc học ở các trường nhà quê không phát đạt? Ông Nghị-trưởng thì đổ cho là tại « bọn giáo sư tân học tư cách kém, học thức ít, nên không được nhân dân tin cậy ». Điều ấy hoặc cũng có, nhưng không phải tất cả giáo sư tân ban đều hèn như thế; vì trong đám đó cũng có những thầy giáo, tuy tuổi ít, mà cử chỉ đàng đàng, làm việc chuyên cần kia.

Còn bài ông giáo sư trả lời bài ký thuật của ông Nghị trưởng, có hồi hộ về phe mình nhiều, song lựu trung cũng có chỗ đúng, như là « bạn tuổi học trò » cũng « không cưỡng bách giáo dục » v. v. — Ông lại cho là tại « cái não người mình thích học chữ Hán ». Nhưng ông không nghĩ cái thích đó là tại hoàn cảnh; nếu chữ Hán mà hoàn toàn vô dụng, thì ai thừa hơi mà học ai tâm gì?

Chắc ông cũng ngưa biết rằng hiện nay trong hương thôn chữ Hán của thiết lắm; nào trát sắc của cao quan địa phương; nào đơn khai của phương tổng lý; nào gia phả, văn chế, nào văn tế, chúc thư, cho đến tấm bảng yết thị bên đường, cùng các thứ giấy khác, phần nhiều còn nhan nhản làm bằng chữ Hán! Thế mà trong trường, một tuần dạy được mấy chữ Hán?

Tôi hỏi thế, chắc có người tưởng rằng: « Anh này muốn bảo tồn Hán học chăng? »

Không đâu! tôi vẫn biết chữ quốc ngữ hợp thời lắm, nhưng tôi chỉ tiếc cho nó ra đời chưa được bao lâu, nhất là ở thôn quê.

Tôi viết đến đây, mà sực nhớ câu chuyện năm nay: « Ông X. mới mua được ba sào ruộng. Ông vốn không biết chữ. Xách vào tự về bắt cậu con ông học rồi giảng cho ông nghe. Cậu nầy đã đậu Sơ học yếu lược, nhưng khi mở văn tự ra thì thấy toàn chữ Hán, cậu chẳng hiểu gì cả. Ông X. liền gật mà mắng rằng: « Thế mà cũng cắp sách đi học nhà trường đến ba tháng năm! »

Đó là chuyện nhỏ nhen mà ta nên chú ý. Nghĩ cũng phiền thật: ở trường dạy quốc-ngữ, mà ra đót đóng chữ Hán! Cái tình cảnh trái ngược đó dễ làm cho người nhà quê sinh lòng chán nản, mà không muốn cho con em đi học. Họ đành chịu tốn rước một thầy đồ, cho con em học ít nhiều chữ Hán để xem văn khế, gia phả, và để ngày sau mong được làm tổng lý, hương hào. Chỉ trừ ai giàu có, muốn cho con theo đuổi đến Trung học, Cao đẳng kia, thì mới sẵn lòng cho con học công trường; nhưng số ấy ở nhà quê lại càng rất ít!

Ấy, sự học ở nhà quê chênh mảng như vậy đó! Muốn tìm phương bổ cứu thì chỉ có một cách cưỡng bức giáo dục và nhà nước ra một cái lệnh. Bắt đầu từ ngày nào, tháng nào trong giấy má ở các công sở nha môn cho đến đơn trương khế khoán buộc phải dùng chữ quốc ngữ cả, nghĩa là từ ngày ra cái lệnh ấy về trước, chữ Hán còn có hiệu lực, từ ngày ấy về sau, thì một trật phải dùng quốc ngữ. Như vậy thì cái học quốc ngữ mới mau thông hành vậy.

Người đọc báo

Huế, le 1er Octobre 1932

Monsieur Nguyễn-trung Thâm
Quảng-xá à ĐỒNG-HỚI

Kính ông, tôi đã dùng thuốc BẠCH-THỐN-TRUNG (sán sơ mũi tênia) của ông rất hiệu nghiệm, nó tống cả cái dân con trùng ra một cách dễ dàng lắm. Tôi đã có thơ cảm tạ ông gửi cách bảo đảm số (Huế) 471. Nay xin đính cái mandat poste série A 487, của số 167 là 2$00 để mua thêm 4 hộp (0$20 làm cước phí). Tiếp được thư này nhờ ông cho gửi thuốc gấp.

NGUYỄN HỮU-ĐẮC
Villa Phúc Long N° 65
Rue Đông-ba à Huế

Những thư như thế rất nhiều, bản hiệu sẽ lạng đăng hết. Ai đang không tính sin viết thư cho biết đăng trả tiền lại. Bản hiệu lại cần mỗi tỉnh một người đại lý. Ai gửi thuốc sin gửi trước 0$20 bằng timbre poste.

NGUYỄN TRUNG-THÂM
Quảng-xá — Đồng-hới

CO-TINH BỔ THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cố Tinh Bổ Thận? Bịnh như thế nào thì phải uống Cố Tinh Bổ Thận?

Bịnh như thế nào thì phải uống CỐ-TINH BỔ-THẬN? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi mệt, thường hay mất, ít tuổi, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị tinh ra sự hão. Bịnh thường trong thời kỳ nầy thì mua đăng hết 2 ly CỐ TINH BỔ THẬN thì khỏi phải lo sau chứng bịnh chi sau nầy, nếu ra.

Mộng tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

Ở ba chứng rất hiểm nghèo, tuy, thay bịnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Hãy có hại đến đường sinh đẻ. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên đó, thì phải lấy tiền gửi thư về lấy hoàn ở ly mà dùng tiếp thì sẽ được chóng khỏi.

Bịnh nầy phần nhiều do bạn thanh niên thường nhiều, vì biếng chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, tuổi ít lắng nhiều đường mà sinh ra, vì không tự đề ý tới nhiều người mắc lắm. Ai muốn xin viết thư hỏi hiệu.

SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi ly giá 1$00 mua từ mười ly trở lên giá giảm bớt là 1$00, tiền cước phí được miễn phát rồi. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đính giấy hay đề đề SINH HUY VINH.

Chúng tôi được phép tòa

Y-CHÁNH TRUNG-KỲ

cho phát hành mấy thứ thuốc sau này:

Giải huyết độc P. D. Đ.
Thuốc sán trẻ con P. D. Đ.
Thuốc nóng lạnh trẻ con P. D. Đ.
Thuốc lập chỉ phát lãnh tán P. D. Đ.
Thuốc đau bụng trẻ con P. D. Đ.
Thuốc hóa đàm chỉ khái thánh dược hoàn P. D. Đ.

Nhà bào-chế:

PHẠM-DOÃN-ĐIỀM
TOURANE

KHO CHUYỆN...

Vỏ-văn-Mạnh ở Làng-trôn, tỉnh Bắc-liêu (Nam-kỳ) có mọc một cái đuôi dài độ 2 tấc lây, to bằng ngón chưn cái mà lâu nay anh ta dấu không cho ai biết. Vừa rồi hôm 27-11-32, ngày đi cưới vợ, muốn vừa lòng tình nhân, anh lấy dục xẳng quách. Dè đâu xẩn xong, máu tuôn ra nhiều quá phải chết.

Ở vùng Tchenghai thuộc tỉnh Quảng đông Tàu) có một đứa bé 15 tuổi tên là Tchang ai tchuen bấy lâu cứ bắt trộm con nít ăn thịt luôn. Vừa rồi người ta đã bắt được nó đang xẻ một đứa bé ăn giữa ruộng.

Vừa rồi chiếc xe lửa ở miền Phan thiết, chạy gần ga Song dinh, đụng phải ba con voi: hai con chết tươi, còn 1 con bị thương thoát, nhưng ông tây kiểm lâm bắn chết.

Nhựt còn quấy rối thì quốc dân Tàu còn chống, chớ họ không chịu để cho quân lân kia hoành hành ở Tàu. Hoa kiều ở ngoại quốc bắn lo gởi tiền về giúp đạo quân thứ 19; lại mới rồi Hoa-kiều ở các thuộc Pháp mua được 10 chiếc máy bay, ở thuộc địa Anh 15 chiếc, ở Mỹ 10 chiếc gởi về giúp đạo quân 19 nữa.

Sở Mật-thám Hai-phong (Bắc-kỳ) mới bắt một người làm công cho hiệu SACHIC vì tình nghi có chân trong đảng Hội kín. Người này đã bị tống giam để xét hỏi.

Ông Tây F. ở Saigon tàng quá phải đâm ra trộm. Vừa rồi đã bị thộp họng.

. . .

Hôm 29-11-32 sở Mật - thám về làng Tuệ-xá huyện Kim thành, tỉnh Hải dương (Bắc kỳ) vây bắt Đồng v. Uông, và về huyện Tứ-kỳ bắt một người nữa đều có chân trong hội kín

Hai người bị giải lên Hanoi giam tại sở Mật thám.

Tối hôm 5-12-32 vừa rồi, ăn trộm vào hãng Charner (Saigon) lấy hết một mớ nữ trang giá đáng hai bạn bạc.

Khai-Trí Học-Đường

CHỦ-NHÂN:
M. NGUYỄN-NGỌC-NÔNG

Trường tư lớn nhất ở Đà-Thành (TOURANE)

Từ lớp tư trở lên đều có thầy giáo đậu Cao đẳng liệu học dạy.

SOUDE CAUSTIQUE

Soude caustique là một chất rất mạnh, nếu vô chẳng ý phạm thì nó chảy tiêu ra. Những người đã bị nó mất mạnh caustique chạm bào ra nguyên bức, nếu nó làm hư mất rồi mà ý phạm cho nó ăn vậy. Muốn khỏi ta thì dùng nước «VIỆT NAM» là thứ chất trong chính thức thông của mạnh caustique lên rồi, nếu gặp ý phạm không hư mất nữa lại ít tốn.

VỀ

CUỘC THI LỚN CỦA KHUYNH-DIỆP

Kể đến tối ngày 31-10-32, là hạn nạp bài dự thi cuối cùng, chúng tôi đã nhận được cả thảy 5343 phong bì. Chúng tôi vẫn không ngờ trước rằng cuộc thi lớn của Khuynh-Diệp mà được nhiều bà con chú ý một cách đặc-biệt như vậy.

Trong tháng mười một tây, chúng tôi mới làm xong sổ, và kể tự 1er/12/32 đã bắt đầu chấm. Cái số 5343 bài dự thi, mỗi bài có 4 đề, về mỗi đề có người làm hơn trương giấy, thời công việc chấm thi cũng tốn thì giờ nhiều lắm. Nhưng chúng tôi xin gắng để có thể tuyên bố kết quả cuộc thi sớm được chừng nào hay chừng nấy. Trước chúng tôi định lấy 200 phần-thưởng, nhưng số đó nay đối với số người dự-thi thời ít quá, vậy lẽ chúng tôi phải đặt lối 500 đến 1.000 phần thưởng. Kết quả cuộc thi sẽ đăng trên Khuynh-Diệp-Báo số 1.

Muốn cho bà con khỏi mong đợi, chúng tôi xin nói qua về lời giải các đề-thi:

ĐỀ THỨ NHẤT. — Bài thơ đề của cô Giạ-Thảo đánh vè trái Bóng (balle hay ballon).

ĐỀ THỨ HAI. — Bức họa đề của cô Mộng-Hoa, cái phái thuốc hồ mồn Khuynh-Diệp.

ĐỀ THỨ BA. — Họa lại bài thơ cô Giạ Thảo, số lựa những bài hay.

ĐỀ THỨ TƯ. — Bốn câu kiểu liên tiếp như tả cái cảnh trong bức họa của cô Mộng-Hoa, câu đầu là: « Người về chiếc bóng năm canh ». Nhưng có 4 câu nào khác cũng đúng, hoặc đúng hơn, thời chúng được lấy cả.

Hiệu KHUYNH-DIỆP
kính cáo

VIỄN-ĐỆ
11, Quai de la Susse, 11
HUẾ
Giây-nói: 87 — Giây-thép tắt: Viende Hué

Theo cuộc Đấu-Xảo Thuộc-Địa Paris, hiệu Khuynh-Diệp được thưởng một Huy-Chương bạc và một Huy-Chương đồng (Médaille d'argent et Médaille de Bronze à l'Exposition Coloniale Internationale de Paris).

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

PHÒNG-TÍCH ——> Nhiều người bị mà không hiểu !

Com không muốn ăn
Ợ hơi hoặc ợ chua
Đầy bụng ăn để tiêu ngay
Đi tiêu táo
Lâu năm đau bụng dây
Chân tay mỏi mệt

« Con chim »

VU-DINH-TAN
HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUE	VĨNH-THỌNG 49, phố Gia-long.
DALAT	ĐỒNG-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO	HOÀNG-ĐẠC-VĨNH 101, phố Pont Japonais.
NHA-TRANG	MỸNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN.
PHAN-THIET	MINH-GIANG 2, Rue Đồng-khánh.
QUANG-TRI	THÔNG-HOẠT THƯ-QUÁN phố Chợ.
QUANG-BINH	VĨNH-HƯNG-TƯỜNG bán thuốc bắc ở Đồng-hới.
QUANG-NGAI	NGUYỄN-NGỌC-ANH Commerçant, Thạch-trụ, Mộ-đức và Chơ-Đồng Commerçant ở Sông-cầu.
THANH-HOA	PHÚC HƯNG-LONG 52, phố Tô hiến.
TOURANE	NGUYỄN-THỊ-NHỀ phố Đà-nẵng-cũ.
VINH	SINH-HUY phố Gare.

MUỐN MAU KHỎI BỆNH
XIN COI KỸ DƯỚI ĐÂY :

[illegible]

Mấy tôi chân thành cẩn cáo : ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG, 72 rue Médicaments à Hanoi.

CHỚ NÊN NGẠN-NGẠI.

Nếu ta bị đau, không nên chỉ dùng một thứ thuốc nào nó chỉ làm cho dỡ mà thôi. Nếu uống thứ thuốc nào nó chữa khoi hẳn cho mình. Vả lại nếu ta mắc phải các bệnh mà nhiều người thường mắc như những bệnh : đau dạ-dày, nhức-đầu, đau bụng, đau nhẩm nhót bên cạnh xườn, bệnh nhọc mệt, mỏi gân, thuốc PILULES PINK có thể chữa khoi hẳn cho ta.

Thuốc PILULES PINK

chữa khoi hẳn cho ta là vì những bệnh ấy sinh ra bởi thiếu máu và bộ thần kinh ta mỏi mệt, và, theo nhời chứng thực của mọi người đã kinh nghiệm, tại rằng thuốc ấy là một thứ thuốc bổ huyết và bổ cân não rất hay, một thứ thuốc bổ mà công-hiệu thật mạnh lắm.

Thuốc PILULES PINK

là một thứ thuốc rất thần hiệu để chữa bệnh thiếu máu, phiền muộn, nhọc mệt, bệnh tơi thì lớn-sở, bệnh trở về-già đau dạ-dày, nhức-đầu, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

KHẮP CẢ ĐÔNG-PHÁP CÓ HƠN 150 NHÀ ĐẠI-LÝ BÁN
Hiệu thuốc rẩy vẫn còn chưa tới Saigon, ai làm gia, bởi được ở bị nhưng tới.

NHÃN XANH
vào kiết tinh khiết thiệt bổ

Dùng sữa
"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai,
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp* ..... 0$32

Đại-lý :
ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES
HUE - TOURANE - QUINHON

Thuốc - Dán
Hiệu « CON-RẮN »

Trị các chứng bệnh người đa. Khiến lá mun, trị mụn đỏ nhọt hay. Trị nhẩm mỏi rất tài, vì thuốc rất giản và phong độc. Trị gió, tê người, đau bả đau vai, lát nặng, nhức đầu, mụn nhọt, nhức mỏi, tim la, bệt xanh, các chứng bệnh người đa, dùng dán thuốc bấy thì sẽ khen tặng vô cùng. Giá mỗi hộp 0$25.

Thuốc - Xổ
Hiệu « NHÀNH-MAI »

Độ nhẹt hay, có tài rửa ruột, sạch sẽ cân trọng, nên, tài, sẽ dâm độc rất nhiều, sẽ ăn, uống dễ, ít đau bụng. (Giá 0$20).

HAI MÓN THUỐC NÀY CÓ BÁN :
Ở Trung-kỳ có bán mấy chỗ kể dưới đây :
Ở Phanthiet : Đồng-xuân - Ủy Cai đe la laverie S. E. E. M.
Ở Luangprabang : Dương-quang-Xuyên, commerçant.
Ở Vientiane : Bùi-văn-Nhờ commerçant.
Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh, Quan Bái, rue Gia-long.

HUE (Citadelle) :	Mỹ-tri-Phát maison Thuận Lương.
FAIFO :	Bazar Hoàng-Lợi 101, Pont Japonais.
TOURANE :	Nguyễn-văn-Vinh commerçant chinois
PHANRANG :	Huỳnh-minh-Trung 16 Marchés Joffre
QUANGNGAI :	Madame Phạm-Hòa commerçante
NHATRANG :	Nhà thuốc Mộng - Lương Ích-quán
QUANGTRI :	Châu-nguyên-Ân chez Hồa Long hiệu
PHANTHIET :	Lê-văn-Hưng commerçant rue Gia-long
PHANTHIET :	Bazar Minh - Nguyệt, rue Gia-long près du pont
PHANTHIET :	Bazar Minh-Giang, 2 Rue Đồng-khánh
VINH :	Vĩnh - hưng - Tường, 17 Sarraut
QUINHON :	Phan-thanh-Khuyến
TANKY :	Dương-Hoàn commerçant
HATINH :	Nguyễn-đức-Lợi rue Tỉnh trung

Mua sỉ hoa hồng 30%, sở phí tôi chịu, do nơi :

Nguyễn văn-Phố
Boîte Postale n° 63 — Saigon
Còn cần thêm nhiều đại-lý

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận được quyển NGỌN GIÓ RỪNG của ông Trần-thanh-Địch, 7 rue de la citadelle Huế, gởi tặng. Vậy có lời cảm ơn.

T. D.

TẾT ! ! TẾT ! !

Tết Tây, Tết Ta sắp đến mà kinh-tế khẩng hoảng hãy còn, hàng tơ lụa lại vẫn mắc, nên nhân dịp cuối năm « TIỆM BOMBAY MỚI » tính sổ sách, bán đại hạ giá các thứ hàng các nước như taiso, dạ, tơ lụa, để hiến quý ông quý bà về vụ Tết sắp đến.

Hàng mới kiểu lạ mà giá thiệt rẻ chỉ có Tiệm Bon Marché 115 Rue Paul Bert giám chắc không đâu bằng.

Xin mời lại xem sẽ rõ, không sai. Dịp may hiếm có chớ bỏ qua.

MÀY LỜI THÂM TẠ
銘感深謝

Hằng ngày chúng tôi nhận được thư của các qui khách gửi khen thuốc VẠN BẢO hiệu Hải ngọc đường và khuyên chế cho nhiều, bán cho rộng, chúng tôi rất lấy làm cảm tạ. Xin nhắc lại : thuốc nầy chữa : 1) đau bụng ; 2) đầy, tích, trướng ; 3) nôn, mửa, oẹ ; 4) thổ và tả ; 5) tả dữ quá ; 6) kiết lỵ.

Hiệu nghiệm chắc nhiều ngài đã rõ. — Mỗi ve giá : 0$25.

Bán tại :

Thanh-hóa : M. Di-long, 71, Phố-lớn.
Đò-lèn : M. Tường-Hưng, commerçant
Bái-thượng : M. Tuất, bán phở.
Vinh : M. Vĩnh-hưng Tường, 77 rue Sarraut.
Huế : M. Vĩnh-Tường, 49, phố Gia-long.
Phanri : M. Nguyễn Vệ à Chợ-Mới
Phanthiết : M. Minh-Giang, 2, Rue Đồng-khánh
Saigon : M. Nguyễn thị Kinh, 30, Aviateur Garros
Chợ lớn : M. Nguyễn văn Dương à Tân-lân, Cần-được
Cà-mau : M. Nghề văn Huỳnh, marché Tanhy
Châu-đốc : M. Võ thị Sáu, commerçante à Tỉnh-biên.
Thakhek (Laos) M. Trịnh duy Yên
Phontiou (id) M. Đồng xuân Ủy, Cai de laverie S. E. E. M.

Mua buôn không phải chịu tiền cước. — 30 ve 4$80.

Nhận hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement).

Thư hoặc mandat gửi cho :

M. Nguyễn huy Cử, Tú tài, village Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng hóa, Thanh-hóa (Annam)

Ai đi Lào nên biết

Qui khách qua lại xứ Lào, xin ghé vào dân nghỉ Hiệu HOTEL ĐỒNG-LỢI *mới mở nơi con đường chính thành phố Thakhek ; ăn uống, phòng ngủ, phòng tắm cũng nhà đỗ xe, sạch sẽ, mát mẻ giá cả phải chăng. Qui khách sẽ được vui lòng và Bản Hiệu rất lấy làm cảm tạ.*

合 Maison HOP-THINH 盛
Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa, Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải mán, ché hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Qui khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giấy giếp, vi da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối văn văn... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các qui khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gởi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Qui khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN-THỊ-SÂU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

Mua phiếu Quốc-trái

Tôi muốn mua những phiếu Quốc trái (bons Indochinois à lots) giá là 59$ mỗi phiếu.

Ai muốn bán xin gửi nhà giây thép về bán cho Monsieur A. PAQUET, Jurisconsulte en droit civil commercial et fiscal à Hanoi số nhà 3 Boulevard Rollandes.

Khi nhận được phiếu gửi về bán sẽ gửi tiền trả ngay.

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC-DANH PHÁP
Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp
Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp : SAIGON số 26, đường Chaigneau
Chi ngành ở tại HANOI số 19 đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn
Muốn lập tư-bổn
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học
Thì hãy mua vé của hội VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

— Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở tại HUẾ : HOÀNG-TOẠI, 115 đường Gia-long

Dâu là CÓI PHÚC ?

THIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : C. Flammarion — Giang-Hạ dịch-thuật

58 74

Tối hôm ấy, hai người nhà đang thiên-cảm mà dìu nhau đi xem khắp bầu trời. Nhà thiên-văn học lấy làm vui mừng được bày ra trước mắt người yêu những cái ngỡ-miễu một lý trên các vì tinh-tú. Rồi chàng nói chuyện về cái số-mệnh của đám mây trôi kia, về các hệ thống sao xoay chung quanh các mặt trời ấy, và các cơ thể vô thể sinh tuổi trên những thế-giới kia.

Nàng Minh-tinh trước kia cũng nghĩ đến các sinh vật huyền-ảo. Nàng đọc sách của nhà Cơ-đốc mà biết rằng các cơ thể của nhân loại trên mặt đất là vì các đấng thần-linh hoạt trên mặt đất mà phát ra. Nàng lại biết rằng đấng thần-linh ở trên mặt đất ấy cũng do thần-khí và khinh-khí, dương-khí âm-khí, hợp lại mà thành. Nhưng người ta có thể tưởng rằng ở trên các thế giới kia những cơ thể là do các chất khác kết thành, rất khác với cơ thể chúng ta. Nàng lại hỏi nhà Cơ-đốc về các thứ ngũ-quan rất kỳ lạ của các cơ thể không phải ở trên mặt đất. Ông ta bèn khởi sự nói những sự lạ ở trên thế-giới ấy, như là có thứ kiến đến khi lấy nhau thì tự nhiên hiện chính ra cùng nhau bay bổng trên không trung để yêu nhau mà chung chăn, còn ở thế giới khác có thứ cây cũng biết nói, động và tư tưởng, mà cơ thể khác thiên hẳng một thứ, không thể chẳng được ; có phong cảnh chỉ ban đêm thì vàng ; cơ thể khác lại có những con mắt có thể trông thấy những đều chúng ta không trông thấy, mà không trông thấy những đều chúng ta trông thấy v. v.

Hai người kết luận rằng dân-cư ở các thế giới khác không đồng ta được. Nghĩ như vậy mà nàng Minh-tinh cũng hơi buồn.

— Em có muốn xem Mộc-tinh không ? Bây giờ Mộc-tinh đương đi ngang qua Tỷ-ngọ-tuyến, để anh sắm ống nhòm lớn cho mình, để xem cho rõ. Bốn vệ-tinh của Mộc-tinh trông rõ lắm, một vì bên tả, một vì bên hữu, và nếu em trông kỹ thì sẽ thấy một vì ở trước có vài bóng đen.

— Có phải Mộc-tinh là 12 lần lớn hơn địa-cầu ta, mà ở trên ấy em cần nặng 158 ki-lô, chớ không phải hai mươi hai nhưng Hỏa-tinh không ?

— Đó, chỉ nói vài trong ba thế giới của hệ thống ta đây, mà một nhương điều bấy lạc, mà đã khác nhau nhiều chưa ? Vì cớ mà chúng ta đừng nên phân nàng ở sao nhân rạt ở thế giới khác, khác hẳn với ta và nếu ta mà qua ở các thế-giới ấy cũng phải đổi khác.

Trong lúc bấy giờ nghe có tiếng khua mà không rõ lắm. Chính cái máy bánh xe đồng hồ đặt ở dưới chưn cái ống kính thiên-văn. Cái ống nầy thì cũng vì như một cây kim lớn, dính với cái máy đồng hồ nọ mà phải quay ngược với hướng xoay của trái đất, và giữ được Mộc-tinh ở trong vòng để cho người nhắm được.

Người đứng nhắm đương chăm chỉ xem một ngôi sao thì có thể đi theo ngôi sao nầy luôn mà tưởng như không biết rằng dưới chưn mình trái đất vẫn xoay chuyển.

Cái tiếng kêu cũng như cái tiếng nước chảy trong rừng để không làm hại cho sự gần tình, mà còn nâng cao cái sự gần tình nữa. Đó là sự êm đềm nên nó chẳng khác chi trong một cái đền thánh. Người ở đây thì nghe như xa cả mọi sự. Nhiều khi quan sát cũng rất khó khọc. Nhiều khi phải đứng mỏi mà chờ một đều gì thường qua trong cõi trời, chờ để nhắm cho đúng giờ kẻo trễ ra lại hỏng, nhiều khi phải nhắm sau cái mặt lưới đăng ở đầu ống dòm, đo từng khoản hết sức nhỏ, mà thật ra các khoản ấy tiêu biểu cho các con số hết sức lớn. Một mình ở trước cõi vô-tận, nhà thiên-văn học trông thấy chung quanh mình xoay chuyển các bầu trời, các thế giới, và trong khi đem tư tưởng nghĩ đến cái mênh lực vô hình đưa trì trật tự trong vũ trụ, thì tưởng như nhà thiên-văn cũng bị quay cuồng trong vòng xoay kia.... Đến khi cái hồ máy đồng hồ kia hết chạy, thì cái vẻ gần lòng lại hoàn như trước mà tưởng như đưa nhà thiên-văn vừa rồi mà lận mà bỏ vào cái chốn hư không.

Nhà Cơ-đốc và nàng Minh-tinh lui ra ngoài vườn lầu để xem mà xem Mộc-tinh ở giữa các ngôi khác.

— Kìa ! cái đinh sáng gì vậy ?

— Em hãy xem mau !

Mà cái sao hãng ! Em chưa hề nào được thấy.

— Chúng ta hãy trông cho kỹ, vì nhứt là hãy làm thinh.

Mà thiệt, một cái sao hãng rất lớn chạy qua từ phía đông sang phía tây. Hai người có thể trông vị sao hãng nầy lớn lần cho đến to bằng một phần tư đường bán kính của mặt trăng, đặt từ sức lực mà qua sức trắng sáng, rồi nó ra làm chói sáng cả một vùng.

Nàng Minh-tinh muốn hỏi mới để tỏ lời khen ngợi, nàng ông Cơ-đốc để hai ngón tay trên môi nàng mà nói :

— Im ! Em hãy lắng nghe, đừng nói một tiếng.

Kế đó lắm nghe một tiếng rầm, rồi tiếng vỡ đánh. Người ta chỉ trông thấy cái kính một chấm máy trắng, đó tức là chỗ vì sao hãng đó nổ.

— Tâm mươi mốt.

— Tâm mươi mốt gì ?

— Tâm mươi mốt giây. Trong lúc không khí nhẹ, các thứ tiếng truyền ra chậm đi 330 thước mỗi giây. Thế là vì sao hãng kia nổ xa chừng độ 20.700 thước, tức gần 22.000 thước.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

NGẬM MỘT HƯỜN

VALDA

TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đớc giọng. Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.

— Ấy là —

một thứ thuốc thần hiệu lắm

ĐỂ MÀ TRỊ

các chứng bịnh ho lao và tức ngực.

THUỐC HƯỜN VALDA

có bán cùng trong các tiệm thuốc

Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

VIỆC TRONG NƯỚC

QUẢNG-NAM

Nhà trồng thuốc ngã lòng

Gần đây có nghị định thuế thuốc, ở Tam-kỳ có mấy xá xua nay chuyên nghề ấy đã tới kêu sở Thương-chánh, nhưng ông chủ nói ông không có quyền, chỉ tuân lệnh nhà nước, và bảo có than van thì làm đơn kêu chỗ khác.

Hiện nhân dân đã làm đơn kêu, chưa rõ chánh phủ có định bãi cái lệnh ấy không. Rất tội nghiệp là nhiều chỗ đã trồng thuốc lên được 4, 5 lá mà sợ không nộp thuế nổi, cây tuốt đi cả!

Chánh phủ nên soi chỗ sinh kế khó khăn của dân.

T. người Tam-kỳ

Tin thêm về câu chuyện tiền hoa lợi không phát

Báo T. D. số 534 ra ngày 29-10-32 có đăng chuyện trên. Nay được tin rằng nhà nước trả đủ số bạc cọng là 39$05, nhưng số tiền ấy còn ở nơi quan địa phương, hào lý chưa lãnh, nên dân không rõ, tưởng là hào lý tư tiêu, nên có làm đơn kêu và đăng lên báo. Hiện số tiền đó quan Phủ đã phát bửa 7-11-32, và làng cũng đã phát cho người có hoa lợi bị thiệt hại.

Hay chuyện

QUẢNG NGÃI

Tiếp câu chuyện «sao lại bảo hòa»

Chuyện này ở làng Sung-Tích, tổng Tịnh châu, huyện Sơn tịnh đã đăng T. D. 531 ra ngày 19-10-32, nói về sự lý trưởng Võ Nghiêm phú thư thuế lệ và ăn tiền nọ kia. Nay quan Phủ đã xét, thì lý Nghiêm khai rằng ý làm lý trưởng đã 6 năm, đối đãi với 1000 dân và trong khoảng lộn xộn cái thì phải chỉ thôi, cái thì trát sức nầy nọ, không thể vừa lòng mỗi người được, vậy nên tháng 11 năm 1930 nhà ý bị . . . đốt cháy. Về việc thu thuế năm 1932, có mời lý hào dự thảo, và nhóm định về bạc học phí. Vì bạc ấy mấy năm thì lấy của làng, còn năm nay bị phạt 100$ và chi phí về việc linh tráng, làng không có bạc, phải đồng ứng thu thuế đinh mỗi người 0$10 và gia thêp tam chỉ linh tam (13,3%) vào mỗi đầu số học phí.

Nay dân kêu việc ấy, quan Phủ đã sức trả số bạc lăng lại cho dân. Còn chuyện lấy áo xu tanh của Trần Qui, và ăn 4 quan tiền thị Thông thì bên kia nói có, mà lý chối là không, biên lại thuế thì ý khai có biên cho người nạp thuế cả.

Thế là câu chuyện kiết liễu.

Tin dịch

Lời biện bạch của viên hương tá Kim thơm quí báo.

Tôi có đọc số báo 542 ra ngày 29-11-32 có đăng mục « Kim thương nào có muốn thế dân! » nói về sự trốn thuế nghịch tiếp. Sự ấy ngày tháng trước quan Huyện sở tại (Nghĩa hành) đến đòi tôi có biết rằng. Gần đây Hương thượng ngụ gần năm rồi, e khi nghi có đến huyện, bảo tôi phải nói với chánh phó tổng và tổng đoàn nhóm các viên hào liệu định hai bên đường quan chỗ nào nên đặt hương án bái hạ, nhưng liệu cho đẳng ước không nên phiền phí nhiều dân.... Tôi và các thầy tổng vưng lời quan, mời các xã nhóm lại trù liệu nếu các xã bình tình thì phải làm giấy trình lên quan huyện biết. Khi ấy các làng trù nghĩ: Từ làng Đại an địa dầu qua làng Tân bình, làng Phú vinh cho tới làng Tình phú, theo dọc đường quan xin thiết bốn cái hương án để cung nghinh, còn mấy làng xã cận bốn làng ấy thì giúp sức. (Đại-loại như làng Đại an thì có làng Phú định, Xuân an, An định, và Phước hậu thiết một hương án; làng Tân bình thì có An sơn, An hòa thiết một hương án; làng Phú vinh tại có Xuân vinh tân. Long hàng và Kim thành thiết chung một án; Tình phú thì có Lâm sơn. Bình thành trại, Bình thành vạn thiết chung một án để tiện cho thân hào bái hạ). Trong các làng hào lý cũng đồng tình làm tờ đồng ứng trình lên quan huyện rồi. Còn sự may cờ long tinh và cờ ba sắc thì có quan trên sức cho các xã may sẵm, có minh văn bên tổng lý bọ thừa hành. Chớ như nói tôi sức phải mua vải sơn dầm vàng, chiếu kẽ tai bèo kết vàng reo ở giữa, và phải làm một cái nhà thiết hương án 100 tranh, nhưng lời đó tôi không nói đến....

Nguyễn-văn-Trinh

(San nầy ngoài để xin miễn đăng).

L. T. S. — Lời ông bang biện bạch trên có vẻ chân thiệt; chỉ trừ sự may cờ mua vải ... không phải lệnh ông, còn bao nhiêu đều nhận rằng thừa lệnh mà trù định.

Vì cuộc tuần du nầy, muốn khỏi phiền dân, đáng có quan địa phương thế lời «giản tiện» của Văn mà làm theo cách chân phác là hơn, bằng như có lệnh sức làm thì có lẽ dân nào hay là làng nào dám trái lệnh mà nói có, đồng ứng cùng không đồng ứng? Vì có không ứng cũng không được kia!

Lý trưởng bị đòn oan!

Ngày 2 Novembre, ở làng Đồng an, tổng châu, phủ Sơn tịnh, có một người trạc trên 40 tuổi, bị một người tây và 2 người linh tập cầm gậy đánh bất cố. Nguyên do là vì làng Chu me, phủ Bình sơn mất mấy gánh củi, người làng ấy chạy nịnh sao với quan đồn (đóng tại làng Chu me) nói dân làng Đồng an trộm củi.... Quan đồn liền sai người qua bắt lý trưởng Đồng an. Tên lý nầy chưa kịp đi (vì ở khác hạt), quan đồn liền dẫn hai người linh tập qua làng Đồng an, tới bắt lý trưởng đánh.

Lý trưởng bị một trận đòn nhừ tử chớ chưa biết là dân làng Đồng-an có ăn trộm hay không.

Khách rõ việc

BÌNH ĐỊNH

Cuộc hát giúp nạn dân ở huyện Phù cát

Đêm 15, 16, 17 tháng mười Annam các thân sắc tại huyện Phù cát có tổ chức cuộc hát cứu tế. Kết quả như sau nầy:

Tiền bán hoa và tiền bán giấy được 197$00. Phí tổn tất cả là 55$00, còn lại 142$00.

Số tiền 142$00 đã gởi tại chánh hội Quinhon để giúp dân bị nạn.

L. C.

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ÂM đã chữa

BỆNH GIANG-MAI

bằng thuốc bánh

SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trốc có hiệu thấu hiệu đã thí nghiệm về bệnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL này chữa ngay ở mũi và ở các nơi bệnh chứng tiền-chương, cả các thời-kỳ của bệnh Giang-Mai. Không quản-ngại gì, không tổn-hại gì đến tỉ vị, thuốc này là một thứ thuốc trốc hay, có các tay thầy thuốc chuyên môn chứng thực và lại có công-hiệu:

THAY ƯỚC THUỐC TIÊM

Chế ra tại LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE số 3, Place du Théâtre-Français PARIS

Thuốc SIGMARGYL bán tại các hàng bào chế thy ở thuốc đây.

A. Hoé 1, Pharmacie INDRET

DJIRING (Binh)

Bản báo có tiếp được bài lai cảo của anh em dân kịp ở Djiring, kể chuyện thống khổ đáng như dưới nầy:

Nỗi khổ của dân nghèo

Anh em chúng tôi là phu kịp sở lục lộ Haut-Donnai làm trên con đường thuộc địa 20, từ cây số 97 đến 117 địa phận Trung kỳ, có nỗi khổ thống mong quan trên thấu:

Chúng tôi vì sanh kế mới dấn thân vào chốn núi rừng, dầm mưa dãi nắng, lấy mồ hôi đổi bát gạo, lương tiền chưa đủ no ấm (lương mỗi ngày 5 cắc); huống hồ mỗi tháng chỉ có 26 ngày tiền mà lại bị thầy xếp Sang (chef d'équipe) đục đầu khoét đuôi, đan đớn cho chúng tôi biết ngần nào! Thầy lại buôn bán cắt bọng buộc anh em chúng tôi phải ăn đồ của thầy, nếu ai trái lệnh đi mua ở tiệm khác thì thầy đuổi không cho làm.

Gạo Mọi người ta bán mỗi thùng 1$40, thầy bán 2$60. Thịt heo một cân 0$35, thầy bán 0$70, nước mắm mỗi lít 0$25 thầy bán 0$35, gà mỗi con từ 0$30 đến 0$40, thầy bán 0$70. Đó là chưa kể thuốc phiện mỗi điếu nhỏ bằng hột tiêu, mà giá 0$20. Trong bọn chúng tôi nếu ai trái cái sự muốn của thầy thì bị cúp lương, mà phải cúp lì đâu: 10 ngày, 8 ngày! Tiền cúp đó lại vô bao thầy vì bao giờ trong phơi (feuille) thầy cũng chấm đủ cả.

Mong quan trên soi thấu cho.

Bọn dân kịp

PRÉPARATION

aux

EXAMENS et CONCOURS

COURS de PERFECTIONNEMENT

aux élèves qui désirent continuer leurs études

par

PROFESSEUR LICENCIÉ

S'adresser

9, RUE du NAM-GIAO

de 10 heures à 11 heures

Việc tì ê giới

(Tiếp theo trang nhất)

Năm người cọng sản bị án

Ba-lê, 6 décembre. — Vì tội ăn cắp tài liệu có quan hệ đến quốc phòng, nên có 5 người cọng sản bị kết án từ 13 tháng đến 3 năm tù. Trong số nầy có một người tên là « Fantomas » và một người viết ở báo Nhân-đạo (Humanité).

ĐỨC

Nội các Đức đã thành lập

Bá-linh, 3 décembre — Đại tướng Schleicher đã lập nội các Đức. Theo tin các phái có quyền thì nội các Schleicher sẽ có thế lực hơn Bismarck.

Theo một lời tuyên bố vừa rồi thì thị các mới sẽ hết sức chăm về mặt xã hội và kinh tế, và sẽ không quên vấn đề binh bị của nước Đức.

Trong các chính giới người ta coi Nội các Schleicher cũng như một cái thang để dự bị sắp đặt một nội các trung ương.

Berlin, 4 décembre. — Hôm qua chủ tịch Hindemburg đã cử xong các tay trong hội nội các mới:

Chưởng ấn kim binh vụ:	Von Schleicher
Ngoại gia	Von Neurath
Lại bộ	bác sĩ Bracht
Hộ bộ	Schewerin von Krosick
Lao động	Syrup
Binh bộ	Goestner
Thất nghiệp bộ	Gereke
Kinh tế	Warmbold (cũ)
Sinh thực	Von Brana (cũ)

Trước khi Nghị-viện họp, nội các không tuyên bố chương trình gì cả. Chính đến lúc họp Nghị viện mới đọc tờ tuyên ngôn của chánh phủ.

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chên chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sử tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — phố Định - Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

Trung-Nhật xung-đột

Nhật được Tàu thua là bởi tại sao? thưa là tại quân Tàu nhiều người nghiện thuốc phiện, trong người không được mạnh khỏe, nên không địch nổi quân Nhật. Nay chính phủ Tàu có nhờ bản hiệu chế cho một thứ thuốc cai nha-phiến thật hay để quân lính dùng cho khỏi nghiện, nên bản hiệu gia công nghiên-cứu những sách Đông Tây y học, xét bệnh lập phương chế ra một thứ thuốc cai nha-phiến, đặt tên là « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », uống vào rất mạnh khỏe mà không sinh bệnh, nặng độ hai tuần, nhẹ thời tuần lễ là hết bệnh nghiện, nếu không bỏ được thời trả lại tiền kai mua phải nói rõ ăn nhiều hay ít, có tật bệnh chi không, người khỏe hay yếu, để tôi chế thuốc cho hợp với bệnh gởi đã bỏ xong, còn ngài nào trong người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện, thời mua thuốc đã chế sẵn ở bản hiệu hoặc ở các nơi đại lý của bản hiệu cũng vậy. Thốc « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », hạng nhất 5$00, nhì 3$00, ba 2$00, hạng tư 1$00 một chai, ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe trong khi bỏ hút nên dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp.

Có bán thuốc tim-la 1$00, thuốc lậu 1$00, chiết nọc 1$50, hay nhất thế-giới, và các thuốc đàn ông, đàn bà, con nít. Khi các ngài cần thuốc chi xin gởi thơ kể bệnh cho mình bạch.

Đề bì cho chủ-nhân:

M. Trần - đắc - Sử

N. 38 rue des Pipes HANOI

VIỆC NÊN LÀM

Ai là nhà buôn Việt-Nam, nên mua sỉ hay là làm Đại-lý bán các thứ thuốc nam của nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-định là nhà thuốc chuyên khảo cứu các môn thuốc nam đã hết các thứ thuốc và các thứ dầu, đã nổi tiếng khắp cõi Đông-pháp.

Thể lệ rất hay,

Hoa hồng rất hậu,

Ngài nào sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-hóa để chấn hưng cho nghề thuốc nam thì cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và Catalogue.

NGU-TINH

Nhân - Tạo - Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tinh chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NÂM-SAO:

SINH-HUY

44 — *Maréchal Foch* — 44

VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC, nhãn « NÂM SAO » rất thần hiệu.

Mỗi gói 0$15

BẢO-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, sự LẬU nhập CỐT nghĩa là khiến rồi nó trong người nhọc mệt thêm, cầm nắng rượu thì nặng có mủ, hay trong thứ nó hoặc nhức buốt, hay nổi cái nhiều mụt đỏ, hơm đã có mủ vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, nó trở giở thì nhức vậy, bệnh nầy rất nguy hiểm và chuyên nhiễm, nếu để cho lâu ngày thì người ấy mang bệnh đau GIA-CON (diarrée), khó ăn, huyết bạch, bằng huyết v. v. thì mình đã rất hèm, nếu để sau thì hay bằng mắc, mắc TIM-LA nhập CỐT, người khỏi nhọc trong máu trong xương nên vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDIN cho nên trở giở hay nổi, đau đớn, đau mình, đau cốt đầu xương, chân tay mỏi mệt, nhọc mệt nguy nó chuyên-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rất, đã ra bài ra bọc, đã con thành cái mọc, miễn cái bịn, ta v'v' ... đã quấy ngủ, vì cái mọc nầy nó chuyên-nhiễm sang tự lúc thạ tinh, nếu mắc bệnh không tin được ... thuốc thần hiệu nầy thì các mọc ấy nó chuyên nhiễm sang mấy mươi đời, nhơn cho sang đến cháu v'v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh gì nơm mớn thì trong có vi-trùng TIM-LA, nên như bệnh MỞ LOÈN (Chancre-mou), bệnh nầy nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng nầy nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh nầy cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh nầy đã nặng, nay hoặc nhọc CỐT mấy ngày nhơn, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÍP, số nhà 67 phố Hàng-Bồ Bắc-ninh (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn đã lại nam nữ như thường, khỏi bao giờ không hết, thực thế vậy, nếu lâu Bà có thai nặng cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU, 1$00, TIM-LA 2$00, thuốc CHARCRE-MOU cũ nặng và bài 2$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue Goulée-longé PHAN-THIẾT, PHUHA 67 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bồ) 6 HANOI HỒ-VĂN-CHIỂU chez Vinh xuân Hiệu commerçant cầu Tây 4 QUẢNG-NGÃI, Lưu-thanh-Tạp Hàng-phố Công-Sơ 4 Langsayin, Annam dược-phòng, chú-nhân Lê-ngọc-Thanh, route Camet à Bắc-Giang à Commerçant nếu ngài muốn mua thì gởi cho một ít tiền trước sẽ nhận được gói nhận được 5.00 ngài ở xa xin viết thơ về bản-hiệu

NHÀ MÁY DỆT AN-THÀNH

Nhà máy dệt « Pull-Over AN-THÀNH » năm nay mới chế ra các kiểu Hoa (Đang) rất khéo.

Giám mong Đồng-bào ở vì công nghệ nước nhà mà chiếu hưởng tôn, thời bản hiệu rất lấy làm cảm ơn vô cùng.

An-Thành

COULEURS:

Tây ý các ngài lựa chọn Couleurs: Rouge, Beige, Gris, Marron, Chocolat, Gris Claire, Người khéo vẽ con nhỉ cũng cũng một couleur ấy cả.

Cỡ áo và quần				
4	tuổi	2p.00	1	bộ
6	—	2.20	1	bộ
8	—	2.40	1	bộ

Kiểu áo nầy

Không có hoa 2.00

Có hoa 2.20

Có hoa tư 2.50

Các ngài mua buôn (sỉ) sẽ giá riêng rất hạ

Ý riêng bản hiệu thì đẹp nhất là nhi Grise và Beige

An-Thành 87 phố hàng Đào Hanoi

Có CATALOGUE biếu các ngài ở xa

Magasin de Soieries

TÂN-LỢI

138 140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là lãnh, xuyến, trâu, cẩm-nhung, vẽn-châu v. v. Hàng Nhật bổn, thượng hạng, hàng Nhựt-bổn v. v. . . , khăn đội đầu rất đẹp và thêm nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp, đã các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Jaune » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán cách mới xuất bản nhựt trình « Pagode Chinoise » Annam Pho du Cholon » (Đề ngày Hán-Việt tự-điển) viết toàn Pháp-văn của M. Lê văn-Lâm, bản lâm học sĩ, thường thọ ngự đăng bác đầu hội Hanoi, mọi, có 26 cái hình chụp (photogravure)

Sách nầy đọc, giá 1$00, gởi thơ sách hình bán giá ngày 1$50.

Mấy nhà bán sách của tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào Biscuits mélangés chaudes của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$70 tại bổn hiệu (mua sỉ có hoa hồng).

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Hội bán N° 129 Boulevard Haiphong giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm công nhận tốt Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng đốc-Phương — CHOLON

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

do nhà nghiên - cứu khoa thuốc Việt - Nam xuất bản

trong nói, rõ phép làm thuốc của ta, chia làm hai phần:

1.) Phần chẩn bệnh, nói về phép xem bệnh, xem mạch, các nguyên các bệnh, phép trị các bệnh, và cả hai thuốc.

2.) Phần tính các vị thuốc, nói cả thuốc Nam và thuốc Bắc, chia thành chủ bản, nói rõ cách phân biệt thực giả, tính chất, mùi vị, phép bào chế v. v. Cả thảy 10 quyển, giá 10$00, mười gói 10$00, trong 10$00.

Đã in xong đã sẵn rồi. Thơ và mandat gởi cho

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

TONKIN — [illegible] — HANOIEN

Directeur Gérant: [illegible]